

ЕПІДЕМІОЛОГІЯ, ОРГАНІЗАЦІЯ, ІСТОРІЯ

УДК: 616.31.(092)

В. С. Гриновець, І. П. ДзулітЛьвівський національний медичний університет
ім. Данила Галицького**ПРОФЕСОР ЛУЦИК ЛЮБОМИРА
АНТОНІВНА – СПІВОРГАНІЗАТОР
СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ
У ЛЬВОВІ**(До 100-річного ювілею проф. Л.А. Луцик та 60-річчя
створення стоматологічного факультету у Львові)

Стаття присвячена життєвому і творчому шляху професора Любомири Антонівни Луцик, видатного вченого та діяча львівської стоматології, організатора та завідувача кафедри терапевтичної стоматології, стоматології дитячого віку, професора кафедри терапевтичної стоматології ФПО, науковця і педагога, яка зробила значний внесок у розвиток сучасної стоматологічної науки.

Ключові слова: розвиток стоматологічної освіти та науки, стоматологічний факультет.

В. С. Гриновець, І. П. ДзулітЛьвовский национальный медицинский университет
им. Даниила Галицкого**ПРОФЕСОР ЛУЦИК ЛЮБОМИРА
АНТОНОВНА – СООРГАНІЗАТОР
СТОМАТОЛОГІЧЕСКОГО
ФАКУЛЬТЕТА ВО ЛЬВОВЕ**(К 100-летнему юбилею проф. Л. А. Луцик и 60-летие
создания стоматологического факультета во Львове)

Статья посвящена жизненному и творческому пути профессора Любомиры Антоновны Луцик, выдающегося ученого и деятеля львовской стоматологии, организатору и заведующему кафедрой терапевтической стоматологии, стоматологии детского возраста, профессору кафедры терапевтической стоматологии ФПО, ученому и педагогу, которая сделала значительный вклад в развитие современной стоматологической науки.

Ключевые слова: развитие стоматологического образования и науки, стоматологический факультет.

V. S. Grynovets', I.P. DzulitLviv national medical University named after Daniel
Galitsky**PROFESSOR LUCIK LUBOMIRA
ANTONOVNA AND CO-ORGANIZER OF THE
FACULTY OF DENTISTRY IN LVIV**(To the 100th anniversary of Professor L. A. Lucyk
and the 60th anniversary of the establishment of the
faculty of dentistry in Lviv)**ABSTRACT**

The article is devoted to the life and creative way of Professor Lubomira Antonovna Lutsik, an outstanding scientist and figure of Lviv dentistry, organizer and head of the Department of therapeutic dentistry, pediatric dentistry, Professor of the Department of therapeutic dentistry Faculty of postgraduate education, scientist and teacher, who made a significant contribution to the development of modern dental science.

Key words: development of dental education and science, dental faculty.

Медична стоматологічна громада Львова у 2018 році відзначає 100-річний ювілей професор Луцик Любомири Антонівни – однієї із сподвижників української стоматологічної школи у Галичині, організатора стоматологічних кафедр стоматологічного факультету ЛНМУ імені Данила Галицького, лікаря-стоматолога, науковця та педагога.

Життєвий шлях Любомири Антонівни розпочався 29.10.1918 року в с. Глибоке на Буковині в сім'ї священика Антона Кордовського. Закінчивши в 1937 році гімназію у м. Станіславові (тепер Івано-Франківськ), обравши фах лікаря, вступає на медичний факультет Познанського університету (рис. 1). Згодом продовжила навчання у новоствореному Львівському медичному інституті на лікувальному факультеті, який закінчила в 1945 році, отримавши диплом лікаря (диплом № 716352 від 06.02. 1946 р.) [3, 6].

У травні 1941 року пов'язує свою долю з Дмитром Луциком – асистентом терапевтичної клініки професора Мар'яна Панчишина.

Шлях медичного працівника розпочався для Любомири Антонівни у листопаді 1940 року на посаді медичної сестри 8-ї Радянської лікарні м. Львова (тепер – Міська комунальна лікарня № 5 на вул. Чупринки). Під час окупації Львова (1941-1942) працює медичною сестрою клініки очних хвороб (тепер – клініка очних хвороб по

вул. Некрасова). Від 4 серпня 1944 року до грудня 1949 року працює на посаді лікаря-ординатора в клініці стоматології Львівського державного медичного інституту (ЛДМІ). Протягом 1945-1947 років Л. Луцик певний час працює головним лікарем клініки стоматології при кафедрі шпитальної хірургії ЛДМІ (до повернення з війська багаторічного завідувача, першого декана стоматологічного факультету, професора стоматології Олександра Васильовича Коваля). На той час Любомира Антонівна працювала з відомими учнями професора Антонія Цешинського – стоматологами, майбутніми польськими професорами Мечиславом Янковським та Гнатом Петшицьким. З 1949 до 1951 року Любомира Луцик працює асистентом кафедри шпитальної хірургії по курсу стоматології ЛДМІ, а з 1951 року, у зв'язку з скороченням штатів, працює ординатором стоматологічного відділу Львівської обласної стоматологічної лікарні.

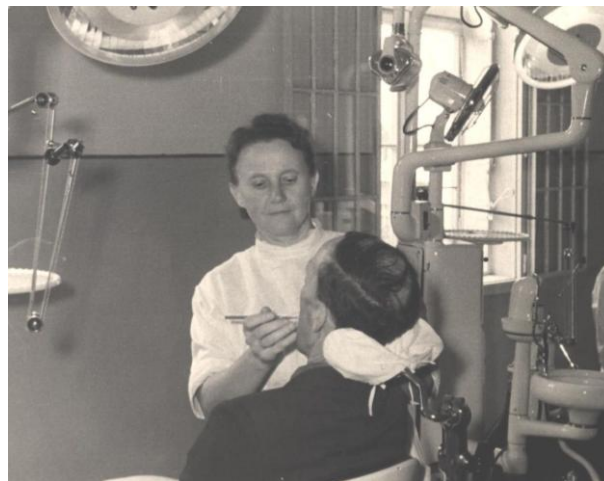

Професор Луцик Любомира Антонівна.

У 1954 році Любомира Антонівна Луцик захищає кандидатську дисертацію на тему: „Клініка, діагностика і лікування щелепово-лицевого актиномікозу”. Це була одна з перших дисертацій в галузі стоматології у Львові.

У зв'язку зі створенням у 1958 році в Україні двох стоматологічних факультетів – у Львові та в Одесі – та розпочатою роботою зі створення

профільних кафедр, Любомира Антонівна Луцик активно долучається до розбудови новоствореного стоматологічного факультету ЛДМІ. З вересня 1960 року Л.А. Луцик зарахована в.о. асистента кафедри з хірургічної стоматології ЛДМІ по курсу терапевтичної стоматології, а з 1 жовтня 1961 р., за рекомендацією О.В. Коваля, Любомиру Антонівну призначено виконувачем обов'язків завідувача новоствореної кафедри терапевтичної стоматології ЛДМІ (до травня 1970 року). У липні 1962 р. Любомирі Луцик присвоєно звання доцента [3, 6].

Проф. Л.А. Луцик під час консультації у стоматологічній клініці ЛДМІ.

За час роботи на новоствореній кафедрі терапевтичної стоматології успішно проводиться організаційна робота зі створення матеріальної бази кафедри та налагодження навчального процесу, наукова робота у таких напрямках, як карієсологія, ендодонтія, пародонтологія, хвороби слизової оболонки рота. Підбираються та готуються відповідальні кадри, професійні послідовники, серед яких: професори Чучмай Г.С., Кухта С.Й., доцент Павлик Б.П. та інші. Л.А. Луцик виховала кілька поколінь лікарів, під її керівництвом виконувались та захищались докторські і кандидатські дисертації. Її вихованці стали відомими лікарями, науковцями, керівниками закладів охорони здоров'я [1](рис. 1-3).

Вагомим творчим здобутком Любомира Антонівни за цей період стала успішно захищена у 1972 р. докторська дисертація, присвячена надзвичайно актуальній проблемі як стоматології, так і медицини в цілому: „Мікроелементи (залізо, мідь, цинк і кобальт) в клініці і експерименті карієсу зубів”. 2 липня 1976 р. на підставі рішення комісії та рішення Вченої ради ЛДМІ від 01.07.1976 р. наказом Міністерства освіти Л.А.Луцик затверджена на посаді професора кафедри терапевтичної стоматології. Протягом 1970-1975 р.р. призначалася головою Державної

екзаменаційної комісії стоматологічних факультетів Дніпропетровського, Донецького медичних інститутів та Полтавського медичного стоматологічного інституту, у 1976 році була головою

Державної екзаменаційної комісії на стоматологічному факультеті Одеського медичного інституту [3, 6].

Колектив кафедри терапевтичної стоматології ЛДМІ (70-ті роки ХХст.). Зліва направо: 1-й ряд – проф. Луцик Л.А., проф. Чучмай Г.С., ас. Ликова А.П.; 2-й ряд – лаборанти Грицьків І.С. і Яринич І.В., ас. Ковалюк (Гисик) І.С., ст. лабор. Кіц О.М.; 3-й ряд – ас. Шнайдерман М.Й., ас. Павлик Б.П., доц. Кухта С.Й.

Відповідно до потреб часу, з 1 вересня 1976 р. організовується кафедра стоматології дитячого віку – одна з перших в Україні, і професор Луцик Л.А. призначається в.о. завідувача кафедри. Спочатку кафедра розташувалася в мало пристосованому приміщенні (колишній дитячий садок) на вул. Варшавській, а згодом – у приміщенні Обласної стоматологічної поліклініки м. Львова. Любомира Антонівна активно береться до організації роботи: створюється матеріальна база, пишуться навчально-методичні розробки, під її керівництвом проводиться планування та проведення наукових пошуків, створюються напрямки подальшої роботи на роки вперед, вона керує кафедрою до 1980 р. і започатковує сучасну львівську наукову школу дитячої стоматології. Серед соратників та послідовників професор Луцик Л.А. – професори Смоляр Н.І., Покровський М.М., доценти Мартовлос І.М., Івашкевич Л.М., Масний З.П. та інші.

З 1982 року професор Луцик Л.А. пліч-о-пліч з Заболотним Тарасом Дмитровичем, тоді ще доцентом, бере активну участь у створенні кафедри терапевтичної стоматології факультету вдосконалення лікарів та провізорів. Як професор-консультант, незважаючи на проблеми зі здоров'ям, активно передає свій досвід молодим колегам, проводить консультації хворих, готує

наукові статті, бере активну участь у громадському житті (нагороджена почесною грамотою Українського лікарського товариства, присвоєно звання „Почесний член Українського лікарського товариства”). Починаючи від створення Львівського обласного наукового стоматологічного товариства, Любомира Антонівна неодноразово обиралася у правління згаданої організації. Після створення Асоціації стоматологів України професор Луцик Л.А. активно виступає на конференціях з актуальними доповідями. У 2000 р. була нагороджена „Почесною відзнакою” Асоціації стоматологів України. За наполегливу працю нагороджена медаллю „За трудову доблесть”, почесними грамотами та подяками. Протягом своєї наукової діяльності проф. Луцик Л.А. опублікувала біля 90 друкованих праць. Під її керівництвом підготовлено та захищено більше 10 докторських та кандидатських дисертацій. Протягом тривалого часу була членом спеціалізованої Вченої ради [2, 3].

Свій творчий шлях Любомира Антонівна поєднала з материнськими обов'язками, разом з чоловіком Дмитром Луциком виростила та виховала трьох синів – всі вони доктори медичних наук. Без перебільшення можна стверджувати, що п'ять докторів медичних наук у двох поколіннях однієї сім'ї – унікальне та гідне подиву і

визнання явище. Олександр Луцик, професор, багато років був проректором з наукової роботи Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, очолює кафедру гістології ЛНМУ. Професор Богдан Луцик – очолював кафедру клінічної лабораторної діагностики цього університету, а професор Максим Луцик – провідний вчений Львівського інституту молекулярної біології клітини [4].

28 грудня 2000 року після тяжкої хвороби професор Любомира Антонівна Луцик відійшла у вічність. Ця надзвичайна людина, непересічна особистість, зуміла залишити по собі вагомий доробок – значну кількість наукових праць, талановитих учнів, кафедри започатковані нею, успішно працюють і на сьогоднішній день.

Незважаючи на важкі воєнні часи, Любомира Антонівна Луцик зуміла здобути вищу освіту, фах лікаря. Професор Луцик Л. А. виявила себе не просто теоретиком, а й прекрасним клініцистом. Вона була організатором трьох кафедр стоматології і всюди виявляла свою професійність, людяність. Відверта, доброзичлива, завжди бадьора та усміхнена, Любомира Антонівна була надзвичайно чуйною та справедливою людиною. Хто б не звернувся до неї, чи то колега-професор, чи студент або аспірант, вона завжди уважно, з повагою ставилась до кожного. Любомира Антонівна мала величезний авторитет серед пацієнтів, її серце було відкрите для всіх, хто потребував її допомоги, поради чи просто доброго слова.

Гуманною та порядною людиною з незламною волею, цілеспрямованістю залишилася в пам'яті людей Любомира Антонівна Луцик. Її життєвий шлях, в якому гармонійно поєднувалися професійність, гуманність та материнство, може слугувати яскравим прикладом для наслідування прийдешнім поколінням.

Список літератури

1. **Луцик Л.А.** Основні напрями в розвитку діяльності кафедр Львівського медінституту. В кн.: / Л.А. Луцик, О.В. Коваль – Львів, 1966. – С.187-192.
2. **Kukhta S.Y.** Historical sketches on the development of dentistry in Lviv. / Kukhta S.Y., Hrynovets V.S. // Diseases of the periodontium. – Lviv, 2004. – С.166-170.
3. Біля витоків стоматологічного факультету у Львові: професор Любомира Луцик. / [Зубачик В.М., Магльований А.В., Гриновець В.С., Кухта С.Й.] Львів, Кварт, 2007. – 108с., 65 іл.
4. **Магльований А.В.** Університетській стоматологічній клініці у Львові – 100 років. / Магльований А.В., Гриновець В.С., Сулим Ю.В. // ActaMedLeop. – 2006. – №2. – С. 156-159.
5. **Зіменковський Б.С.** Професори Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького: 1784-2006. / Зіменковський Б.С., Гжегоцький М.Р., Луцик О.Д. – Львів, Наутилус, 2006. – С.166-167.
6. Архів ЛНМУ, спр. 13367, 38165.

REFERENCES

1. **Lucyk L.A., Koval' O.V.** *Osnovni naprjamy v rozvytku dijal'nosti kafedr L'vivs'kogo medinstytutu. V knyzi* [The main directions in the development of the departments of the Lviv medical Institute. In the book]. *L'viv*; 1966:187-192.
2. Kukhta S.Y., Hrynovets V.S. Historical sketches on the development of dentistry in Lviv. *Diseases of the periodontium. Lviv*; 2004:166-170.
3. **Zubachyk V.M., Magl'ovanyj A.V., Grynovets' V.S., Kuhta S.J.** *Bilja vytokiv stomatologichnogo fakul'tetu u L'vovi: profesor Ljubomyra Lucyk* [At the origins of the dental faculty in Lviv: Professor lubomira lucik]. *L'viv, Kvart*; 2007:108, 65 il.
4. **Magl'ovanyj A.V., Grynovets' V.S., Sulym Ju.V.** [University dental clinic in Lviv-100 years.] *ActaMedLeop*, 2006;2:156-159.
5. **Zimenkovs'kyj B.S., Gzhegoc'kyj M.R., Lucyk O.D** *Profesory L'vivs'kogo nacional'nogo medychnogo universytetu imeni Danyla Galyc'kogo* [Professor Lviv national medical University named Daniel Galician: 1784-2006]. *L'viv, Nautilus*; 2006:166-167.
6. Archive LNMU, spr. 13367, 38165.

Надійшла 07.08.18

